

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2359

Vragen van het lid **Beckerman** (SP) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *te veel lood in de grond van het Oosterpark in Amsterdam* (ingezonden 1 maart 2022).

Antwoord van Staatssecretaris **Heijnen** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 8 april 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2192.

Vraag 1

Bent u bekend met de zorgen van stichting Herstel Oosterpark in Amsterdam met betrekking tot de hoeveelheid lood in de bodem van het drukbezochte Oosterpark?¹ Wat is daarop uw reactie?

Antwoord 1

Ik heb kennisgenomen van de zorgen van de stichting Herstel Oosterpark in Amsterdam met betrekking tot de hoeveelheid lood in de bodem van het Oosterpark. Het Bevoegd gezag (Wet bodembescherming) ten aanzien van de kwaliteit van de bodem van het Oosterpark. De toezichthoudende en vergunningverlenende taken worden namens het college door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied uitgevoerd. Naar aanleiding van de vragen is contact gezocht met de gemeente Amsterdam.

Vraag 2

Erkent u dat teveel lood in de grond op een plaats waar kinderen spelen grote gevolgen kan hebben voor de ontwikkeling van die kinderen?²

Antwoord 2

Te veel lood in de bodem op plaatsen waar kinderen spelen kan gevolgen hebben voor de ontwikkeling van die kinderen. Uit het RIVM-rapport «Diffuse loodverontreiniging in de bodem, advies voor een gemeenschappelijk beleidskader» (RIVM, 2015-0204³) komt naar voren dat lood in de bodem een risico kan zijn voor de gezondheid van mensen en met name een effect kan

¹ Oost-online, 14 februari 2022, Stichting vraagt onderzoek naar verontreinigde bodem Oosterpark (<https://oost-online.nl/stichting-vraagt-onderzoek-naar-verontreinigde-bodem-oosterpark/>)

² Website GGD Leefomgeving <https://ggdleefomgeving.nl/schadelijke-stoffen/lood/lood-en-gezondheid/>

³ Diffuse loodverontreiniging in de bodem (rivm.nl)

hebben op de ontwikkeling van hersenen van jonge kinderen. Jonge kinderen kunnen lood naar binnen krijgen als zij gronddeeltjes inslikken tijdens het spelen in de tuin of op kinderspeelplaatsen.

Vraag 3

Welke richtlijnen hanteren het RIVM en de GGD voor lood in de bodem waar veel kinderen spelen?

Worden deze richtlijnen in het Oosterpark in Amsterdam overschreden? Wie ziet daarop toe?

Antwoord 3

In het rapport van het RIVM is de kennis over de gezondheidsrisico's van blootstelling aan lood bijeengebracht. Het rapport bevat een advies voor een gemeenschappelijk beleidskader. Het RIVM hanteert geen specifieke richtlijn in de vorm van een generieke norm voor het gehalte aan lood in de bodem, maar adviseert het terugbrengen van de blootstelling van kleine kinderen aan bodemlood door het opvolgen van gebruiksadviezen en de aanpak van zogenaamde aandachtlocaties. Dat zijn locaties waar de blootstelling het hoogst is. Daarmee kunnen gemeenten en bewoners de blootstelling aan bodemlood en de daarmee samenhangende risico's voor de gezondheid terugdringen. Voorbeelden van aandachtlocaties zijn speelterreinen voor kinderen. De bodem van het speelterrein van het kinderdagverblijf grenzend aan het Oosterpark is bijvoorbeeld gesaneerd. Dit geldt ook voor het zand van het speelterrein.

Gemeenten kunnen op basis van het rapport een beleidskader opstellen voor het beheer van diffuus verontreinigde bodem met lood. Het RIVM adviseert daarom, los van de gehalten die voorkomen, het bodemgebruik zo te organiseren en in te richten dat direct contact van kinderen met bodemlood zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Door de GGD GHOR Nederland/ GGD-projectgroep bodem zijn gezondheidskundige advieswaarden en handelingsperspectieven voor lood in de bodem opgesteld. Dit advies kan gezien worden als een aanvulling op het RIVM-rapport⁴. De GGD hanteert drie niveaus van kwaliteit van de bodem in relatie tot het gebruik van de bodem. Dit betreft voldoende kwaliteit, matige kwaliteit en onvoldoende kwaliteit en verbindt daaraan handelingsperspectieven en gebruiksadviezen om het contact van jonge kinderen met lood te beperken. Voor de gezondheidsrisico's van de parkgebruikers en met name de spelende kinderen is het bodemloodgehalte in de bovenste contact laag het meest relevant. Kinderen komen niet in contact met diepere grondlagen.

Door de gemeente is aangegeven dat de speelplaatsen in het Oosterpark in 2019 onderzocht zijn. Daarnaast is het rapport «Milieukundig bodemonderzoek Oosterpark te Amsterdam» dat is uitgevoerd door adviesbureau IDDS verschenen op 18 september 2020. Dit rapport geeft aan dat de bovenste meter van de bodem in het Oosterpark heterogeen diffuus verontreinigd is met zware metalen, met name lood. Deze verontreiniging bevindt zich vooral in de diepere grondlagen, maar komt op enkele plaatsen ook in de bovenste laag, 0 – 0,5 meter onder het maaiveld, voor.

De gemeente Amsterdam heeft dit rapport laten beoordelen door de GGD. De resultaten van het onderzoek van IDDS zijn in lijn met de eerder uitgevoerde bodemonderzoeken in het Oosterpark, die ook in het rapport worden benoemd. In dit rapport wordt een gemiddeld loodgehalte van 190 mg/kg voor de bovengrond van het park aangegeven. De GGD heeft beoordeeld dat er op basis van deze resultaten geen gezondheidsrisico is voor de parkbezoekers.

In het antwoord op vraag 1 wordt ingegaan op de verantwoordelijkheden en het toezicht.

Vraag 4

Klopt het dat de GGD-Amsterdam andere normen voor lood hanteert en dat volgens hen, in strijd met landelijke richtlijnen, de loodwaarden tot 800 mg/kg wel toegestaan zijn in het Oosterpark? Kunt u uw antwoord toelichten?

⁴ Lood in bodem en gezondheid. Aanvullend advies met informatie voor GGD-adviseurs gezondheid en milieu. GGD GHOR Nederland/GGD-projectgroep bodem, 29 januari 2016

Antwoord 4

De waarde 800 mg lood/ kg is de grenswaarde voor de functie groen met natuurwaarden, deze waarde is opgenomen in de Nota Bodembeheer van de gemeente Amsterdam. De gemeente Amsterdam heeft als bevoegd gezag de bevoegdheid, gebiedspecifieke waarden vast te stellen in hun Nota Bodembeheer.

De nota is vastgesteld door de gemeenteraad van Amsterdam. De enige landelijke richtwaarde is de Interventiewaarde voor lood. Bij overschrijding (van 530 mg/kg) dient het bevoegde gezag een afweging te maken. Met het Amsterdamse beleidskader wordt invulling gegeven aan deze nadere afweging.

Verder verwijst ik naar het antwoord op vraag 3

Vraag 5

Begrijpt u dat omwonenden van het Oosterpark zich zorgen maken over de hoeveelheid lood in de grond van het Oosterpark? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

Ik heb begrip voor de zorgen van omwonenden over lood in de bodem. Of er op een specifieke locatie sprake is van risico's hangt af van de specifieke omstandigheden op die locatie en wordt beoordeeld door het lokaal bevoegd gezag, in dit geval de gemeente Amsterdam.

Vraag 6

Klopt het dat onderzoek heeft uitgewezen dat er teveel lood in de bodem zit? Zo ja, wilt u dat onderzoek naar de Kamer sturen? Zo nee, bent u bereid het gemeentebestuur aan te sporen dit onderzoek te doen?

Antwoord 6

Door het adviesbureau IDDS is milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek van IDDS zijn in lijn met de eerder uitgevoerde bodemonderzoeken in het Oosterpark, die ook in het rapport worden benoemd. De gemeente heeft de GGD gevraagd om op de resultaten van het onderzoek te reageren.

De resultaten van dit nieuwe onderzoek ondersteunen het eerder gegeven advies van de GGD: er is op grond van dit en eerder uitgevoerde onderzoeken in het Oosterpark geen reden om vervolgmaatregelen te nemen voor de humane gezondheid. De speelplaatsen en de rest van het park kunnen gebruikt worden om te spelen en te recreëren

Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 7

Hoe gaat u er voor zorgen dat bij een overschrijding van de normen, omwonenden en bezoekers van het park worden geïnformeerd? En hoe gaat u er voor zorgen dat de grond weer veilig wordt?

Antwoord 7

Onder het antwoord op vraag 1 ga ik in op de bevoegdheden en het toezicht onder de Wet bodembescherming.

Op grond van het onderzoek door RIVM over de risico's van bodemlood hebben bevoegde overheden een handelingskader voor diffuus lood in de bodem opgesteld. Op grond van dit handelingskader kunnen bevoegde overheden lokaal beleid opstellen. Aangezien lood vooral een risico is voor jonge kinderen, richt het beleid zich met name op het voorkomen van blootstellingsrisico's voor jonge kinderen. Dit betreft met name voorlichting en gebruikadviezen. Het is aan het bevoegde gezag hier invulling aan te geven. De gemeente Amsterdam besteedt in de Nota Bodembeheer gemeente Amsterdam van 21 november 2019 aandacht aan bodemlood.

Vraag 8, 9

Heeft er bij de aanleg en/of de renovatie van het park bodemonderzoek plaatsgevonden? Zo ja, wat waren de resultaten? Zo nee, waarom niet? Is de bodem eerder gesaneerd geweest? Zo ja, wanneer en op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8, 9

Volgens de informatie die ik van de gemeente Amsterdam heb ontvangen zijn voor de renovatie van het park de benodigde bodemonderzoeken uitgevoerd. Het bevoegde gezag beoordeelt de resultaten en de risico's en eventuele noodzakelijke vervolgmaatregelen, zoals saneren. Op basis van informatie uit het rapport hebben in het Oosterpark geen saneringen plaatsgevonden met een milieu hygiënische doelstelling. Er is een aantal meldingen gedaan op grond van het Besluit Uniforme Saneringen (Bus) om civiel werk uit te kunnen voeren. Dit betreft werkzaamheden door kabels- en leidingbedrijven.

Vraag 10

Bent u het eens dat duidelijkheid voor omwonenden gewenst is? Zo ja, welke stappen gaat u zetten om die duidelijkheid te geven?

Antwoord 10

Zie het antwoord op vraag 7.